herpy

ŻABY

Uluguru Forest Treefrog

Leptopelis uluguruensis

Leptopelis uluguruensis to mała, nocna żaba drzewna z lasów górskich Łuku Wschodniego (Eastern Arc) w Tanzanii, o zielonym lub żółtobrązowym grzbiecie, pomarańczowych plamkach i pionowej źrenicy. Gatunek jest endemiczny, uznawany za bliski zagrożenia i niemal nieznany w terrariach, dlatego zasady hodowli opierają się na klimacie i siedlisku.

Rodzina: Arthroleptidae

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**3-5 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las deszczowy i las górski**
Toksyny skórne	**Brak znanych**
Trudność	**Ekspert**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 40 × 60 cm** D × S × W dla 3 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**20-24 °C**
Temperatura w nocy	**16-19 °C**
Wilgotność	**80-100%**
Woda	**Miska z wodą** głębokość 2-4 cm
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**W parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki w wodzie**
Miejsce składania jaj	**Na ziemi**
Liczba jaj w zniesieniu	**100-300**
Okres larwalny	**60-120 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
IUCN	**Bliski zagrożenia (NT)**

O gatunku

Leptopelis uluguruensis to mała lub średniej wielkości żaba drzewna z rodziny Arthroleptidae. Samce mierzą 28-38 mm, a samice 46-48 mm od pyska do kloaki, więc samice są wyraźnie większe. Grzbiet u części osobników jest ciemnozielony, niebieskozielony lub zielonobrązowy, u innych żółtobrązowy, często z jasnymi plamkami lub obrączkami i rozproszonymi pomarańczowymi plamkami. Powieki są brązowawe z żółtym brzegiem, a uda przejrzyście żółtozielone z pomarańczową plamką. Brzuch jest biały, w mniejszym lub większym stopniu z niebieskim odcieniem, a gardło samca jest niebieskie i przejrzyste. Tęczówka jest brązowa lub srebrzysta, a źrenica pionowa. Błona bębenkowa jest prawie niewidoczna, palce stóp mają błonę pławną mniej więcej do połowy, a palce dłoni dobrze rozwinięte przylgi. Samiec nie ma gruczołów piersiowych.

Gatunek opisali w 1928 roku Thomas Barbour i Arthur Loveridge, a nazwa nawiązuje do miejsca typowego, gór Uluguru. Od blisko spokrewnionych *Leptopelis flavomaculatus* i *Leptopelis vermiculatus* odróżnia się tym, że zielone osobniki nigdy nie mają tak jaskrawo jasnozielonej barwy jak te dwa gatunki, a od *Leptopelis barbouri* oczami, które nigdy nie są czerwone ani pomarańczowe.

U tego gatunku nie udokumentowano toksycznej wydzieliny skórnej. Mimo to płazów nie należy niepotrzebnie brać do ręki, a ręce trzeba myć przed i po kontakcie ze zwierzętami lub terrarium. Długość życia, masa i dane rozrodcze nie są udokumentowane; długość życia 5-10 lat to szacunek na podstawie żab podobnej wielkości.

Występowanie i środowisko

Leptopelis uluguruensis występuje wyłącznie w Tanzanii, gdzie jest endemitem kilku pasm górskich Łuku Wschodniego: Usambarów Wschodnich, gór Nguu, Nguru, Uluguru i Udzungwa (m.in. wąwozu Kihansi i lasu Mwanihana). Stanowiska są rozproszone od regionu Tanga na północnym wschodzie po góry Udzungwa na południu, a poszczególne obszary leśne oddziela otwarty teren.

Zasięg jest niewielki i silnie rozczłonkowany. W lasach, w których występuje, gatunek jest pospolity i żyje m.in. w Parku Narodowym Udzungwa i rezerwacie przyrody Amani.

> **Naturalny zasięg:** Tanzania.

ŚRODOWISKO

Leptopelis uluguruensis żyje w wilgotnym lesie deszczowym na niższych i średnich stokach gór, na wysokości od około 900 do 1.650 m n.p.m. Nie występuje na otwartym terenie daleko od dojrzałego lasu, ale toleruje las lekko przekształcony, np. plantacje bananów w pobliżu lasu. Zwierzęta siedzą na dużych liściach przy leśnych strumieniach i w krzewach około metra nad ziemią, często w pobliżu wody.

Góry Uluguru wyłapują wilgoć znad Oceanu Indyjskiego, dlatego stoki wschodnie są bardzo mokre, z ponad 3.000 mm opadów rocznie i deszczem we wszystkich miesiącach. Konkretne dane o temperaturze i wilgotności powietrza w siedlisku tej żaby nie są udokumentowane; na tej wysokości klimat jest chłodniejszy niż na przybrzeżnych nizinach. W ciągu dnia w porze suchej żaby siedzą na dużych liściach przy strumieniach z zamkniętymi oczami i nogami podkulonymi pod ciało.

Gatunkowi zagraża utrata lasów pod osadnictwo i rolnictwo, wyręb, a w Usambarach Wschodnich także nielegalne wydobycie złota.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Leptopelis uluguruensis* jest skąpa, a gatunek nie jest popularny w niewoli. Hodowla opiera się więc na klimacie i siedlisku w górach Łuku Wschodniego: chłodnym, stale wilgotnym klimacie lasu deszczowego z opadami przez cały rok. Spokrewniony *Leptopelis flavomaculatus* to najbliższy, lepiej poznany gatunek, ale i dla niego nie ma ustalonego standardu hodowli.

Trzy dorosłe osobniki potrzebują terrarium o wymiarach co najmniej 60 × 40 × 60 cm (długość × szerokość × wysokość). Żaby wspinają się i skaczą, więc wysokość jest ważna, a terrarium z drzwiami z przodu jest lepsze niż otwierane od góry. Pokrywa musi szczelnie przylegać i mieć drobną siatkę. Urządź terrarium żywymi roślinami o dużych, płaskich liściach, np. filodendronem i sansewierią, bo w naturze gatunek odpoczywa na dużych liściach. Dodaj ukośnie ułożone gałęzie i bambus oraz tło z korka lub włókna kokosowego.

Podłoże musi trzymać wilgoć i być łatwe do utrzymania w czystości: warstwa drenażowa z keramzytu, przekładka z siatki, a na wierzchu wilgotne włókno kokosowe z liśćmi i torfowcem. Wymieniaj górne warstwy, gdy zaczynają pachnieć stęchlizną. Nowe rośliny dokładnie wypłucz i trzymaj przez kilka tygodni poza terrarium, aby zniknęły resztki nawozów i środków ochrony roślin. Nowo kupione zwierzęta trzymaj przez miesiąc w prosto urządzonym terrarium z wilgotnym ręcznikiem papierowym, aby móc je obserwować.

TEMPERATURA

W dzień temperatura powinna wynosić 20-24 °C, a w nocy 16-19 °C. Odpowiada to klimatowi na wysokości 900-1.650 m n.p.m., gdzie żyje *Leptopelis uluguruensis*, i jest chłodniej niż u większości żab terrariowych. Nie potrzebuje miejsca wygrzewania, a temperatura nie może przez dłuższy czas przekraczać 26 °C. Ustaw terrarium z dala od okien wychodzących na południe i źródeł ciepła, a temperaturę mierz w kilku miejscach termometrem cyfrowym.

Jeśli latem w pomieszczeniu jest cieplej, temperaturę mogą obniżyć wentylator przy siatkowej pokrywie, chłodniejszy pokój lub chłodna piwnica. Zimą temperatura pokojowa często wystarcza. Oznaką zbyt wysokiej temperatury są zwierzęta siedzące płasko i wysuszone, a oznaką zbyt niskiej brak apetytu. Sezonowe wahania z nieco chłodniejszymi nocami są zdrowe, ale właściwe zimowanie nie jest konieczne.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 80-100 %, z najwyższą wartością w nocy. Lasy na wschodnich stokach gór otrzymują deszcz we wszystkich miesiącach roku. Zraszaj terrarium letnią, czystą wodą wieczorem, gdy żaby się budzą, i lekko ponownie rano. Automatyczny system mgłowy lub zraszający z timerem zapewnia równomierną wilgotność i jest zaletą, ale nie może doprowadzić do przemoczenia podłoża.

Utrzymuj ruch powietrza dzięki otworom z siatką, aby w terrarium nie było zastoju i pleśni, i pozwól, by powierzchnia liści w ciągu dnia nieco przeschła. W naturze żaby siedzą na liściach przy wodzie, piją i chłoną wilgoć przez skórę, dlatego liście muszą być mokre po zraszaniu. Gdy w terrarium jest za sucho, skóra wygląda matowo, a żaby kierują się w stronę miski z wodą.

WODA I JAKOŚĆ WODY

Postaw w terrarium szeroką, płytką miskę z wodą o głębokości 2-4 cm i utrzymuj ją pełną. Zapewnij łatwe wyjście z miski za pomocą kamieni lub kory, aby żaby się nie utopiły. Woda nie może zawierać chloru ani chloraminy: używaj wody z kranu z dodatkiem uzdatniacza, deszczówki lub wody z odwróconej osmozy z dodatkiem minerałów do akwarium. Wymieniaj wodę codziennie, a martwe owady karmowe i odchody usuwaj natychmiast.

Płazy wchłaniają wodę i rozpuszczone w niej substancje przez skórę, więc mydło, krem, środki czyszczące i płyn do dezynfekcji rąk nie mogą mieć kontaktu z miską ani terrarium. Opłucz ręce czystą wodą, zanim dotkniesz wyposażenia.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

OŚWIETLENIE I UVB

Oświetlenie musi wystarczać roślinom do wzrostu: lampa LED do roślin przez 8-12 godzin dziennie, najlepiej z płynnym przejściem rano i wieczorem. *Leptopelis uluguruensis* jest aktywny nocą i w dzień siedzi ukryty na liściach, dlatego światło powinno być przygaszone, a gęste rośliny muszą dawać cień. W nocy wyłącz całe oświetlenie.

Nie udokumentowano, by UVB było dla tego gatunku niezbędne. Słabe źródło UVB w strefie Fergusona 1 można zastosować jako opcję w części terrarium, aby żaby mogły same szukać cienia. Lampa powinna pozostać chłodna, aby nie wysuszała terrarium.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

W naturze gatunek zjada pająki, prostoskrzydłe, skorki i inne bezkręgowce. Podawaj żywe owady karmowe o wielkości odpowiadającej szerokości głowy żaby: muszki owocowe i małe świerszcze młodym osobnikom i małym samcom, a świerszcze, mącznika, małe karaczany, szarańczę i muchy dorosłym. Karmę należy zmieniać, aby dieta była urozmaicona.

Dorosłe osobniki karm wieczorem co drugi lub trzeci dzień, tyle, ile zjedzą w około godzinę. Młode karm codziennie. Usuwaj owady karmowe, które zostały do rana, aby nie podgryzały śpiących żab. Oprószaj owady wapniem przy co drugim lub trzecim karmieniu, a preparatem witaminowym z D3 raz na tydzień lub dwa. Na kilka dni przed karmieniem podawaj owadom karmowym pożywną dietę.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Leptopelis uluguruensis jest aktywny nocą, a w dzień siedzi nieruchomo na dużych liściach lub przy brzegu wody. Samce nawołują nocą z krzewów w pobliżu wody krótkim, suchym kliknięciem, które nie jest głośne. Zachowania społeczne nie zostały opisane, więc najlepiej trzymaj parę lub małą grupę z kilkoma kryjówkami i rozdziel zwierzęta, jeśli któreś jest przeganiane lub nie dociera do karmy.

Żab nie należy brać do ręki. Jeśli trzeba przenieść zwierzę, np. podczas sprzątania, użyj czystego plastikowego pojemnika i pozwól żabie do niego wskoczyć. Mokre, czyste ręce bez resztek mydła to jedyny dopuszczalny kontakt. Oznaki stresu to zwierzęta siedzące płasko na ziemi, tracące barwę skóry lub odmawiające jedzenia.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samice są wyraźnie większe od samców: 46-48 mm wobec 28-38 mm. Samce mają przejrzyste, niebieskawe gardło i nawołują nocą, a samice są nieme. Wiek osiągnięcia dojrzałości płciowej nie jest udokumentowany. Parę najpewniej dobiera się, słuchając, które osobniki nawołują, i wybierając wyraźnie większą samicę.

GODY I KOPULACJA

Gody nie zostały opisane u *Leptopelis uluguruensis*. Rodzaj zwykle rozmnaża się na początku intensywnej pory deszczowej, a samce nawołują z krzewów w pobliżu wody. Naśladuj porę deszczową: przez kilka tygodni utrzymuj w terrarium nieco chłodniej i sucho, a następnie intensywnie zraszaj kilka razy dziennie, karmiąc żaby obficie każdego wieczoru. Przenieś zwierzęta do terrarium z systemem zraszającym, gdy samice są grube od jaj, a samce nawołują. Rozród w niewoli nie jest udokumentowany.

JAJA I KIJANKI

Składanie jaj nie zostało opisane u *Leptopelis uluguruensis*, ale jaja są prawdopodobnie składane w zagłębieniach w błocie w pobliżu wody, jak u reszty rodzaju, a kijanki żyją swobodnie w wodzie. Liczba jaj nie jest udokumentowana; 100-300 jaj w zniesieniu i okres larwalny 60-120 dni to szacunki dla żab drzewnych tej wielkości. Do rozrodu część terrarium powinna stanowić niska strefa z błotem lub mchem tuż przy części wodnej, a jaja trzeba utrzymywać w wilgoci i chłodzie.

Kijanki tego rodzaju żywią się glonami i częściami roślin w wodzie. Kijanki tego gatunku nie zostały opisane, więc opiekuj się nimi jak innymi swobodnie żyjącymi kijankami: czysta, natleniona woda bez chloru, 20-22 °C, a jako pokarm drobno zmielony pokarm dla ryb i blanszowana sałata.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

METAMORFOZA

Czas do wyklucia nie jest udokumentowany u *Leptopelis uluguruensis*, a okres larwalny 60-120 dni to szacunek. Gdy pojawią się przednie kończyny, woda musi być płytka i potrzebny jest łatwy dostęp do lądu z wilgotnymi liśćmi, korą i mchem, aby małe żabki się nie utopiły.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode trzymaj w małym, wilgotnym terrarium z wilgotnym ręcznikiem papierowym i liśćmi i codziennie podawaj im muszki owocowe i skoczogonki oprószone wapniem i witaminami. Przenieś je do większego terrarium, gdy osiągną około 15-20 mm, i trzymaj razem osobniki tej samej wielkości, aby żadne nie zostało zjedzone ani nie przegrywało konkurencji.

Zdrowie i częste błędy

Problemy zdrowotne nie są udokumentowane u *Leptopelis uluguruensis*. U płazów ogólnie występują następujące problemy:

- Odwodnienie przy zbyt niskiej wilgotności lub zbyt ciepłym terrarium: matowa skóra, ospałość i zwierzęta siedzące w misce z wodą.
- Infekcje bakteryjne i grzybicze w zbyt ciepłym, zastałym i brudnym środowisku: zaczerwienienie brzucha i cienka, śluzowata skóra.
- Niedobór wapnia i D3 (miękka szczęka, skurcze nóg): zapobiega mu oprószanie karmy.
- Zatrucie mydłem, kremem, środkami ochrony roślin lub chlorem w wodzie.
- Pasożyty i robaki jelitowe u osobników odłowionych z natury: badanie kału u weterynarza znającego się na płazach.

Udaj się do weterynarza, gdy zwierzę przestaje jeść na dłużej niż tydzień, traci na wadze, ma obrzęki, krwawienia lub zaczerwienioną skórę.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.